

2017-imut Aningaasanut inatsisissatut siunnersuut
(Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisoq)**Akissuteqaat**

(Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisoq)

Pingajussaaneerinninneq**Aallaqqaasiut**

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliap pingajussaaneerinninnermut atatillugu Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaanik sukumiisumik sukkasuumillu suliaqarnera Naalakkersuisut sinnerlugit qujassutigiumavara.

Maanna aningaasanut inatsisissatut siunnersuummik pingajussaaneerinninnermut Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutinik 175-inik saqqummiussipput, taakkunanngalu 151 aningaasaliissutitut allannguutissatut siunnersuutaapput, 24-illu oqaasertaliussanut allannguutissatut siunnersuutaallutik.

Allannguutissatut siunnersuutit Ingerlatsinerneq, Sanaartornerneq Taarsigassarsisitsinerneq ingerneq; IST-mik 2017-imi 36,1 mio. kr-inik piffissamilu aningaasanik inatsiliorfiusuni 2017-imit 2020-imut ukiumut agguaqatigiissillugu 36,0 mio. kr-inik ajornerulersitsipput.

Allannguutissatut siunnersuutit saqqummiunneqartutigit 2017-imi aningaasanut inatsisip Ingerlatsinerneq Sanaartornerneq inerneranik; IS-ip inerneranik 2017-imi 21,7 mio. kr-imik sinneqartooruteqartumik angusaqartoqassaaq, piffissamili aningaasanut inatsiliorfiusuni 2017-imit 2020-imut piffissaq tamakkerlugu ataatsimut katillugu 144,9 mio. kr-inik amigartoortoqassaaq.

Taamaalilluni aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip aggustip qaammataani saqqummiunneqarnerata kingorna ataatsimoortumik missingersuutinik pitsaannginnerulersitsineq matumani pineqarpoq. Pitsaannginnerulersitsineq taanna ingammik aningaasartuuteqarnerunissamat politikikkut kissaateqarnermik ersiutaavoq, tamakkulu aningaasanut inatsimmik isumaqatiginninnermi saqqummiunneqarput. Tassungalu atatillugu suliniutitut annertunertut ilaatigut angallanneq pillugu sullissinissamik isumaqatigiissuteqarnerneq aningaasaliissutit, aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip saqqummiunneqarnerata kingorna ukiuni sisamani aningaasanut inatsiseqarfiusuni 2017-imit 2020-imut katillugit 87 mio. kr-inik qaffanneqarsimanerat oqaatigineqarsinnaavoq. Nuummi Dronning Ingridip Napparsimavissuanik aalajaallisaasoqarpoq, matumani meeqqanut immikkoortumik pilersitsisoqarluni, tamannalu ukiut sisamat ingerlaneranni ataatsimut 47

mio. kr-it sinnilaarlugit aningaasartuuteqarnermik nassataqassaaq. Isumaginninnermut tunngasuni, isumaginninnermut aqutsisoqarfimmik pilersitsineq ukiut sisamat ingerlaneranni 36 mio. kr-it missaannik aningaasartuuteqarnerunermik nassataqassaaq.

Aningaasartuutaanerusut taakku inuiaqatigiinni ungasissumik isigisumik isumaginninnermut peqqinnissaqarfimmullu tunngasumik ataqatigiinnerunissamik ineriartortitsinissamillu pisariaqartitsinermik politikikkut pisariaqartitsisoqarneranut ersiutaasutut oqaatigineqartariaqarput.

Aningaasanullu inatsimmik suliaqarnerup nalaani kingusissukkut, Tunumi ammassattassanik, suluppaagartassanik raajartassanillu EU-p aalisarsinnaanermik pinsinnaatitaaffiik tunisinermi isertitat siunissami appasinnerunissaat ilimagisariaqartoq Naalakkersuisut paasivaat. Tamatuma nassatarisaanik aningaasanik inatsiseqarfimmi ukiut sisamat ingerlaneranni tamanna katillugit 50 mio. kr-inik missingersuutinik ajornerulersitsissaaq. Isertitakinnerulernissaq tamanna mianersortumik missingiinnermik toqqammaveqarnera erseqqissaatigineqassaaq, isumaqatiginninniarnermimi sulii maannakkorpiaq ingerlanneqarput.

Tamakkulu nassatarisaannik ukiut sisamat ingerlaneranni killilimmik amigartoorfiusumik missingersuusiortoqarnera Naalakkersuisut illersorneqarsinnaasutut isigaat. Ukiuni sisamani aningaasanut inatsisiliornermi agguaqatigiissillugu ukiumut 40 mio. kr-inik amigartoorqarnissaa missingersuutigineqarpoq. Tamanna ukiumut 6,5 milliard kr-inik annertussuseqartumik aningaasanut inatsimmi missingersuusiordermut sanilliullugu qiviarneqassaaq.

Tassunga tapiliullugu Naalakkersuisut sinnerlugit 2017-imi Aningaasanut inatsimmi taannalu pillugu politikikkut isumaqatigiissuteqarnermi suliniutigineqartut Naalakkersuisut sinnerlugit nuannaarutigalugit oqaatigissavara.

Suliniutit taakku ilaatigut kommuninut suliassaqarfinnik nussuilernernik maanna aallartitsinernik nassataqarput. Ingammillu nunaqarfinni isorliunerusunilu inissialiortitsernertut aningaasaliissutit, taamaalillunilu aamma akisussaaffik, nuunneqarpoq, taamattaarlu aalisarnermut akuersissutinik tunniussisarnermut akisussaaffik kommuninut nuunneqarpoq. Tamanna 2017-imut kommuninut ataatsimoortumik tapiissutinut isumaqatigiissummut ilanngunneqassaaq, Naalakkersuisullu tamatuma kingusinnerpaamik decembarip qaammataata ingerlanerani isumaqatigiissutaasinnaanera neriuutigaat. Taamatullu ataatsimoortumik tapiissutinik isumaqatigiissummi Qaasuitsup Kommunianut 8 mio. kr-inik 2017-imut 2018-mullu aningaasaliissuteqarfiussaaq, taakkulu kommunip kommuninut nutaanut marlunnut avinneqarneranut atatillugu aningaasartuutaasussatut ilimagineqartut affaannut matussutitut atorneqarnissaat siunertarineqarpoq. Taakkununga aningaasaliissuteqarneq Inatsisartut Inatsiseqarnermut Ataatsimiititaliaata inassuteqarneratigut pivoq.

Ataatsimiititaliap oqariartuutai naalackersuisut tusaatissatut tiguaat. Aningaasanut inatsisiliassami siullermi ukiuni sisamani missingersuusiorfimmi aningaasaqarnikkut oqimaaqatigiissitsinermik qulakkeerisussatut naleqquttunik suliniuteqarnissamut pisariaqartitsisoqarnera Naalackersuisut isumaqatigaat. Naalackersuisulli matumunnga peqatigitillugu 2017-imi sinneqartoorfiusumik missingersuusiorneritk erseqqissaatigaat. Tamatumalu saniatigut Namminersorlutik Oqartussat massakkut piffissami qaninnermi 1,2 milliard koruunit missaanni aningaasanik tigorianaannakkaniq pissamaateqarput, taamaalillunilu Nunatta karsiata tigorianaannarnik aningaasaqarnera aarlerinartoqanngilaq. Ukiullu 2020-ip kinguninngua piffissaagallartillugu qanoq iliuuseqartoqanngippat annertuumik amigartoortoqarsinnaaneranut aarlerinartoqarmat akerlianik erseqqissaatigineqassaaq. Naalackersuisulli tamanna eqqummaariffigaat iliuuseqarfigilersaarlugulu. Tamanna ilaatigut Attassisinnaanermut siuariartornermullu pilersaarummik malitseqartitsiuarnermik atuutilertitsinermillu ilaatigut nassataqassaaq. Taamattaarlu suliniutit aningaasartuuteqarnissamik pisariaqartitsisut inatsisiliornikkullu suliniutit Naalackersuisunit sukannersumik pingaarnersiorneqassapput. Inatsisartullu tamatumunnga tunuliaqutsiinissaat Naalackersuisut neriuutigaat.

Atortussiat ataatsimiititaliamut atugassanngortinneqartunut oqaaseqatigiiliornertit pitsaasussaat ilaatigooriarlutik amigartuusarnera ataatsimiititaliap naggasiullugu erseqqissaatigaat. Ajornartorsiut tamanna Naalackersuisut eqqummaariffigaat atortussiallu oqaasertalersorneqarnerisa pitsaasussaat siuarsarniarlugu, ataatsimiititaliap atugassai kisiisa pinnagit, aammali inuiaqatigiit sinnerinut atugassanngortinneqartunut.

Naalackersuisulli sinnerlugit Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliaq imaluunniit ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut, ataatsimiititaliap ilassutitut isumaliutissiissutaani Naalackersuisut allannguutissatut siunnersuutitut saqqummiussaat tamaasa akuersissutigineqarnissaannik inassuteqarnerat Naalackersuisut sinnerlugit nuannaarutigigakku oqaatigissavara.

Taamaalillunilu Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliami ikinnerussuteqartut Naalackersuisut allannguutissatut siunnersuutaat ataasiakkaat tapersersinnaasimangilaat. Ataatsimiititaliami ikinnerussuteqartut ilaatigut Naalackersuisut 2017-imi upernaakkut ataatsimiinnissami suliffeqarfiit akileraarutaasa appartinneqarnissaat pillugu siunnersuummik saqqummiussinissamik naatsorsuutiginninnginnerat naammaginaruutinnigilaat. Ikinnerussuteqartut inassuteqaataat Naalackersuisut tusaatissatut tiguaat, suliffeqarfiilli appartinneqarnissaannut aningaasanik periarfissiinnissaq Naalackersuisut pilerinartuutimmassuk erseqqissaatigineqassaaq, soorluttaaq tamatuma pitsaasumik kinguneqaatigisinnaasai Naalackersuisut iluarinartikkaat. Naalackersuisulli pissutsit maannakkornit qulaajarluarneruneqarnissaat kisaatigaat. Sammisap ilaatigut 2017-imut Aningaasaqarnikkut ingerlatsineq pillugu nalunaarummi ilanngunneqarnissaa

eqqarsaatersuutigineqarpoq.

Taamattaaq ataatsimiititaliami ikinnerussuteqartut Naalakkersuisut isumaginninnermut aqutsisoqarfimmik pilersitsinissamik siunnersuutaat itigartitsissutigaa. Tassungalu atatillugu isumaginninnermut aqutsisoqarfissap allaffissornermik annertusaaginnanginnissaa Naalakkersuisut pigaartimmassuk erseqqissarneqassaaq. Isumaginninnermut aqutsisoqarfiup kommunit isumaginninnikkut suliniutaannut qitiusumit ikorfartuineramik siuarsaassaaq, tassungalu ilanngullugu periutsinik suliniutinillu ineriartortitsiviussalluni, isumaginninnermut tunngasunik siunnersuiffiussalluni kiisalu meeqqanut inuusuttunullu tunngasunik malinnaanermik ingerlataqartuussalluni. Immikkoortumi tassani suliniutit kissaatiginartuullutillu pisariaqartuupput.

Aningaasanut inatsimmik politikikkut isumaqatiginninniarnert

Aningaasanut inatsisip politikikkut amerlanerussuteqarluartunit tunuliaqutsernissaa Naalakkersuisut anguniarsimavaat. Anguniagarlu tamanna ilaatigut anguneqarpoq, naalakkersuisooqatigiimmi partiivisa pingasut Atassutillu isumaqatigiissuteqarnerat anguneqarsinnaasimavoq. Aningaasanut inatsisip, pingajussaaneerinninnermullu atatillugu allannguutissatut siunnersuutit amerlanersaat amerlanerussuteqarluartunit tunuliaqutserneqarnerat Naalakkersuisut nuannaarutigaa.

Naallu illuatungiliuttut partiivisa annersaat isumaqatigiissummut tapersiingikkaluartoq, taamaattoq partiip taassuma Aningaasanut inatsimmik isumaqatiginninniarnermi partiip 2017-imut Aningaasanut inatsimmut sunniuteqaqataasimanini iluarisimaassagaa Naalakkersuisut neriuutigaa.

Tassungalu atatillugu isumaqatiginninniarnert pitsaasumik anguniagaqarfiusumillu ingerlasimanerat nuannaarutigaa, tassanilu illuatungeriit tamarmik aallaqqaammulli naapeqatigiissuteqarnissamik piumassuseqarnermik takutitsipput.

2018-imut Aningaasanut inatsisissamik siunnersuusiornissap tungaanut suliaqarnissaq

Aningaasanut inatsisip akuersissutigineqarnerata kingunitsianngua aningaasanut inatsisissamik tullermik suliaqarneq aallartissaaq. Tassanilu 2017-imut Aningaasaqarnikkut ingerlatsineq pillugu nalunaarut, Naalakkersuisut 2017-imi upernaakkut ataatsimiinnermi saqqummiussassaat pingaaruteqartuuvoq. Nalunaarummi aningaasaqarnikkut aqqissuusseqqinnissanut suliniutissanullu sinaakkutissat saqqummiunneqarnissaat Naalakkersuisut naatsorsuutigaa.

Taamattaarlu aningaasanut inatsimmut isumaqatigiissutigineqaqqammersumi partiit oqariartuutitut ilanngussaasa ilaatinneqarnissaat Naalakkersuisut annertuumik pingaartippaat.

2018-imut Aningaasanut inatsisissatut siunnersuut missingersuusiortarneq pillugu inatsit maanna atuuttoq naapertorlugu akuersissutigisassatta kingullersarissavaat. 2018-imit aningaasanut inatsisissatut siunnersuutit sukkulluunniit ukiut sisamat ataatsimut isigalugit missingersuusiornerni oqimaaqatigiisitsisarnissamik piumasaqaatinik isiginninniarfiussapput, uagullu inatsisiliortutut aningaasaqarnikkut annertunerusumik ungasinnerusumut isiginninnermut suniussiniartussaavugut. Naalackersuisut taamatut allanngineq pitsaasuutippaat, tamannalu aningaasaqarnikkut napatitsinnermut siuarsaanissamut naapertuuttuussaaq, taamaammallu Kommunit Namminersorlutillu Oqartussat missingersuutaat naatsorsuutaallu pillugit Inatsisartut Inatsisaata nutaap ullumikkut siusinnerusukkat amerlanerussuteqarluartunit tapersersorneqarluni akuersissutigineqarnera Naalackersuisut iluarisimaarpaat.

Naggasiut

Naggasiullugulu Naalackersuisut sinnerlugit partiit tamaasa 2017-imut aningaasanut inatsisissatut siunnersuut pillugu politikikkut isumaqatiginninnermut atatillugu pitsaasumik anguniagaqarfiusumillu sulisimanerannik qujassuteqarfigerusuppakka.

Aningaasanik inatsimmik suliaqarnermi tulleriarisoqarnissaa pisariaqartarpoq, inuiaqatigiillu aningaasatigut pisinnaasaat pissutigalugu soorunami kissaatit tamarmik akissaqartinneqarneq ajorput. Taamatullu oqareerlunga aningaasanut inatsisissatut siunnersuut aningaasaqarnikkut politikikkullu kissaatinik oqimaaqatigiissumik takutitsisusooq oqaatigissavara.

Taama oqaaseqarlunga inersuarmi maani aningaasanut inatsit pillugu isumalluartumik anguniagaqarfiusumillu naggataarutaasumik oqallinnissarsi qilanaarigakku oqaatigissavara.